სიკვდილი გერმანელ ოკუპანტებს!

მუშურ-გლეხური წითელი არმიის

მებრძოლი

ამიერკავკასიის ფრონტის წითელარმიული გაზეთი
Красноармейская газета Закавказского фронта „Боец РККА" на грузинском языке

№ 44 (304) | ოთხშაბათი, 11 აპრილი | 1945 წ.

ფართოდ გავშალოთ მასობრივი ფიზკულტურა და სპორტი

საყოველთაოდ ცნობილია ფიზიკური კულტურისა და სპორტის მნიშვნელობა სრულფასოვანი მებრძოლის მომზადებისათვის. ვერ წარმოგვიდგენია წითელი არმიის ისეთი მეომარი, რომელსაც არ შეუძლია გადალახოს წყლის ზღუდეები, განახორციელოს მარში და გზიდანვე ჩაებას ბრძოლაში, რომელსაც არ შეუძლია ოსტატურად დასძლიოს ურთულესი ხელოვნური დაბრკოლებანი, რითაც მოფენილია მტრის თავდაცვის ხაზები.

წითელი არმიის მეომარი ღონიერი, მამაცი, მარდი, მოხერხებული და ინიციატივიანი ადამიანია, რომლისათვის არ არსებობს გადაულახავი დაბრკოლება. მაგრამ ყველა ეს თვისება მებრძოლში თავისთავად კი არ გამომუშავდება. მათ გამოსამუშავებლად საჭიროა დაუღალავად ავარჯიშო შენი სხეული.

სასწავლო პროგრამებით გათვალისწინებული მეცადინეობა ფიზიკურ მომზადებაში და ყოველდღიური ფიზდამუშავება საქმის მხოლოდ ერთი ნაწილია.

ამ თვისებების გამოსამუშავებლად უდიდეს შესაძლებლობას იძლევა სისტემატური მეცადინეობა სპორტში.

დიდი სამამულო ომის გამოცდილება გვიჩვენებს, თუ მებრძოლის საუცხოო ფიზიკური მომზადება როგორ უზრუნველყოფს მის გამარჯვებას ბრძოლაში. ეს ადასტურებს, რომ ჩვენი ფრონტის ნაწილებსა და შენაერთებში, რომლებიც ამზადებენ რეზერვებს მოქმედი არმიისათვის, სპორტის მასობრივი განვითარება წარმოადგენს მნიშვნელოვან და აუცილებელ საქმეს.

გაზაფხული უკვე დაიწყო. დადგა დრო, როცა მეცადინეობამ ფიზიკურ მომზადებასა და სპორტში ფართო ხასიათი უნდა მიიღოს. ამისათვის კი საჭიროა სრულ წესრიგში მოყვანილ იქნას ყველა სპორტული ნაგებობანი: სტადიონები, მოედნები, წყლის ბაზები, შეკეთებულ იქნას მთელი სასპორტო ინვენტარი და სხვ.

გასული წლის საფრონტო სპარტაკიადის შედეგებმა დაადასტურეს, რომ ყველაზე უკეთესი წარმატებები მოიპოვეს იმ ნაწილებმა და შენაერთებმა, სადაც ფიზიკური კულტურა და სპორტი წარმოადგენენ მათი ცხოვრების განუყოფელ ნაწილს. ამის მაგალითს წარმოადგენს ის შენაერთი, რომლის ოცეულმა ლეიტენანტ კამკამიძის მეთაურობით გასული წლის სპარტაკიადაზე პირველობა მოიპოვა ოცეულების სამხედრო-გამოყენებით მრავალჭიდში. თუ რამდენად სერიოზულად ეკიდება ამ შენაერთის სარდლობა პირადი შემადგენლობის ფიზიკურ მომზადებას, მოწმობს შენაერთის მეთხილამურეთა წარმატებითი გამოსვლა ამა წლის ზამთარში სათხილამურო სპორტში ჩატარებულ საფრონტო პირველობაზე.

მაგრამ, ჯერ კიდევ არიან ისეთი მეთაურები, რომლებიც პირადი შემადგენლობის ფიზიკურ მომზადებას გაიხსენებენ ხოლმე მაშინ, როცა უკვე საჭიროა რაიმე აუცილებელი საფრონტო ღონისძიების ჩატარება, და რადგან ამ მხრივ ნაწილში არ არის გეგმიანი მუშაობა, ხშირად ასეთი მეთაურები დგებიან ცნობილი სპორტსმენების „სასწრაფოდ ჩაბმის" გზაზე, სპორტსმენებისა, რომლებსაც ხშირად არავითარი დამოკიდებულება არა აქვთ ამ ნაწილთან. ისინი ცდილობენ ამით შეავსონ თავიანთი უმოქმედობა საბრძოლო მომზადების ამ უბანზე. ასეთ მეთაურებს არ ესმით, რომ სპორტი თვითმიზანი კი არ არის, არამედ სრულფასოვანი მეომრის ფიზიკური მომზადების მძლავრი საშუალებაა.

დიდი და საპატიო როლი აკისრიათ ფრონტის ნაწილებისა და შენაერთების სასპორტო კომიტეტებს. სასპორტო კომიტეტები უნდა იყვნენ ამ დარგში მთელი მუშაობის მაორგანიზებელი და გამტარებელი ცენტრები, ისინი უნდა იყვნენ ოპერატიული ორგანოები, რომლებიც საქმით დაეხმარებიან შენაერთის მეთაურს მებრძოლთა ფიზიკურად მომზადებაში.

კომიტეტებმა დაუყოვნებლივ უნდა გაშალონ თავიანთი მუშაობა, დაეხმარონ საუკეთესო ფიზკულტურელებისა და სპორტსმენების შერჩევაში, სპორტის ცალკეულ სახეების მიხედვით სასპორტო სექციების მოწყობასა და გუნდების ჩამოყალიბებაში. მათ უნდა მიაღწიონ იმას, რომ ეს სექციები სისტემატურად და სრულყოფილად მუშაობდნენ. სასპორტო მუშაობის გაშლის საქმეში ფართო ასპარეზი აქვთ წითელი არმიის სახლებს. სექციურ სასპორტო მუშაობაში ჩაბმული უნდა იქნას ჩვენი ფრონტის მეომართა მთელი მასა, პირველ რიგში, ჩვენი ახალგაზრდობა. საჭიროა რაც შეიძლება უკეთესად გამოყენებულ იქნას სპორტის ოსტატებისა და სპორტსმენების გამოცდილება სპორტული ახალგაზრდობის მოსამზადებლად.

1945 წლის სასპორტო სეზონი უსათუოდ საინტერესო და მრავალფეროვანი იქნება. აპრილში ჩატარდება შეჯიბრი ფრონტის პირველობაზე ჭიდაობაში, სიმძიმის აწევასა და კრივში. მაისში შესდგება შეჯიბრება ხელჩართულ ბრძოლაში, მაისშივე ჩატარდება საფრონტო მოტოგადარბენა.

დიდ სპორტულ ღონისძიებას წარმოადგენს მე-20 საფრონტო სპარტაკიადა, რომელმაც უნდა შეაჯამოს ფიზიკური აღზრდისა და სპორტში მთელი ჩვენი მუშაობის შედეგები. მის პროგრამაში შედის: ოცეულების სამხედრო-გამოყენებითი მრავალჭიდი, მძლეოსნობა, ტანვარჯიში, ცურვა, ხელჩართული ბრძოლა, ველო-მოტოსპორტი, ფეხბურთი, კალათბურთი და სხვ.

ამ ღონისძიებებში მონაწილეობის უფლება რომ მოიპოვო, საჭიროა დაუყოვნებლივ შეუდგე საქმიან მუშაობას, მტკიცედ უნდა გახსოვდეს, რომ მთელი მუშაობის საფუძვლად უნდა დაედოს ფართო მასიურობა, ფრონტის ყველა მეომრის მონაწილეობა ფიზკულტურულ და სასპორტო მომზადებაში.

გენერალ-მაიორი ე. გ. კობერიძე საბჭოთა კავშირის გმირი

გერმანელ დამპყრობთა წინააღმდეგ ბრძოლის ფრონტზე სარდლობის საბრძოლო დავალებათა სანიმუშოდ შესრულებისათვის და ამასთან მამაცობისა და გმირობის გამოჩენისათვის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით გენერალ-მაიორ ერმოლოზ გრიგოლის-ძე კობერიძეს მიენიჭა საბჭოთა კავშირის გმირის წოდება, ლენინის ორდენისა და მედალ „ოქროს ვარსკვლავის" გადაცემით.

საბჭოთა მთავრობის განცხადება ავსტრიის შესახებ

წითელი არმია, რომელიც ანადგურებს და დევნის გერმანელ ფაშისტთა ჯარებს, შევიდა ავსტრიის ფარგლებში და ალყა შემოარტყა ავსტრიის დედაქალაქ ვენას.

გერმანიაში შეჭრილ გერმანელთაგან განსხვავებით ავსტრიის მოსახლეობა ეწინააღმდეგება ევაკუაციას, რომელსაც გერმანელები ახდენენ, ადგილზევე რჩება და გულთბილად ეგებება წითელ არმიას, როგორც ჰიტლერელთა უღლისაგან ავსტრიის განმათავისუფლებელს.

საბჭოთა მთავრობა არ ისახავს მიზნად ავსტრიის ტერიტორიის რაიმე ნაწილის შეძენას ანდა ავსტრიის სოციალური წყობილების შეცვლას. საბჭოთა მთავრობა იდგას მოკავშირეთა მოსკოვის დეკლარაციის თვალსაზრისზე ავსტრიის დამოუკიდებლობის შესახებ. საბჭოთა მთავრობა განახორციელებს ამ დეკლარაციას. იგი ხელს შეუწყობს გერმანელი ფაშისტი ოკუპანტების რეჟიმის ლიკვიდაციას და ავსტრიაში დემოკრატიული წესრიგისა და დაწესებულებათა აღდგენას.

წითელი არმიის უმაღლესმა მთავარსარდლობამ ბრძანება გასცა საბჭოთა ჯარებისადმი, რათა მათ ხელი შეუწყონ ავსტრიის მოსახლეობას ამ საქმეში.

მარშალ ტოლბუხინის მიმართვა ვენის მცხოვრებლებისადმი

ქალაქ ვენის მცხოვრებლებო!

წითელი არმია, რომელიც ანადგურებს გერმანელ ფაშისტთა ჯარებს, ვენას მოადგა.

წითელი არმია ავსტრიის ფარგლებში შემოვიდა არა იმ მიზნით, რომ დაიპყროს ავსტრიის ტერიტორია, არამედ მხოლოდ-მხოლოდ იმ მიზნით, რომ გაანადგუროს მტრული გერმანელ ფაშისტთა ჯარები და გაათავისუფლოს ავსტრია გერმანიაზე დამოკიდებულებისაგან.

წითელი არმია იდგას მოკავშირეთა მოსკოვის დეკლარაციის თვალსაზრისზე ავსტრიის დამოუკიდებლობის შესახებ და ხელს შეუწყობს იმ წესრიგის აღდგენას, რომელიც ავსტრიაში არსებობდა 1938 წლამდე, ე. ი. ავსტრიაში გერმანელთა შემოჭრამდე.

წითელი არმია ებრძვის გერმანელ ოკუპანტებს და არა ავსტრიის მოსახლეობას, რომელსაც შეუძლია თავისუფლად განაგრძოს თავისი მშვიდობიანი შრომა. სიცრუეა ხმები, რომლებსაც ჰიტლერელები ავრცელებენ, თითქოს წითელი არმია სპობდეს ნაციონალ-სოციალისტური პარტიის ყველა წევრს. ნაციონალ-სოციალისტების პარტია დაშლილ იქნება, მაგრამ ნაციონალ-სოციალისტური პარტიის რიგით წევრებს ხელს არავინ ახლებს, თუ ისინი ლოიალობას გამოიჩენენ საბჭოთა ჯარების მიმართ.

დადგა ჟამი ავსტრიის დედაქალაქ ვენის გერმანელთა ბატონობისაგან განთავისუფლებისა, მაგრამ გერმანელ ფაშისტთა ჯარებს, რომლებიც უკან იხევენ, სურთ ბრძოლის ველად აქციონ ვენაც, როგორც ეს მათ ჩაიდინეს ბუდაპეშტში. ეს ვენასა და მის მცხოვრებლებს იმავე ნგრევასა და ომის საშინელებას უქადის, რაც გერმანელებმა ბუდაპეშტსა და მის მოსახლეობას მიაყენეს.

ავსტრიის დედაქალაქის, მისი კულტურისა და ხელოვნების ისტორიულ ძეგლთა გადარჩენის მიზნით წინადადებას ვიძლევი:

1. მთელი მოსახლეობა, ვისთვისაც ძვირფასია ვენა, ქალაქიდან არ გაიხიზნოს, ვინაიდან გერმანელთაგან ვენის გაწმენდისთანავე თქვენ გადარჩებით ომის საშინელებას, ხოლო ისინი, ვინც გაიხიზნება, გერმანელები დასაღუპავად გარეკავენ.
2. არ დაანებოთ გერმანელებს ვენის დანაღმვა, მისი ხიდების აფეთქება და სახლების გადაქცევა სიმაგრეებად.
3. მოაწყეთ ბრძოლა გერმანელთა წინააღმდეგ და დაიცავით ვენა ჰიტლერელების მიერ დანგრევისაგან.
4. ყველა ღონისძიებით ხელი შეუშალეთ გერმანელებს ვენიდან სამრეწველო მოწყობილობის, საქონლის, სურსათის გატანაში და არ დაანებოთ ვენის მოსახლეობის ძარცვა.

ვენის მოქალაქენო!

დაეხმარეთ წითელ არმიას ავსტრიის დედაქალაქ ვენის განთავისუფლებაში, შეიტანეთ თქვენი წვლილი გერმანელ ფაშისტთა უღლისაგან ავსტრიის განთავისუფლების საქმეში.

უკრაინის მე-3 ფრონტის ჯარების სარდალი
საბჭოთა კავშირის მარშალი ტოლბუხინი

1945 წლის 6 აპრილი.

თურქეთის მთავრობის პასუხი საბჭოთა მთავრობის განცხადებაზე თურქეთ-საბჭოთა კავშირის ხელშეკრულების დენონსაციის შესახებ

ანკარა, 8 აპრილი. (ტასი). ანატოლიის სააგენტო გადმოგვცემს, რომ საბჭოთა კავშირის მიერ თურქეთ-საბჭოთა კავშირის 1925 წლის 17 დეკემბრის ხელშეკრულების დენონსაციის პასუხად თურქეთის მთავრობამ „აცნობა საბჭოთა მთავრობას დეკლარაციის სახით, რაც საგარეო საქმეთა მინისტრმა ჰასან საკამ 1945 წლის 4 აპრილს გადასცა საბჭოთა ელჩს თურქეთში ვინოგრადოვს იმის შესახებ, რომ თურქეთის მთავრობას ყოველთვის სურდა დაეცვა და განემტკიცებინა გულწრფელი მეგობრობისა და კეთილმეზობლობის ურთიერთობა, რაც დიდიხნიდან აკავშირებს თურქეთსა და სსრ კავშირს, რომ მას სურს ხაზგასმით აღნიშნოს, თუ რა მნიშვნელობას ანიჭებდა იგი 1925 წლის 17 დეკემბრის ხელშეკრულებას, რომელმაც მნიშვნელოვანი სამსახური გაუწია თურქეთ-საბჭოთა კავშირის მეგობრობის საქმეს, და რომ მან მხედველობაში მიიღო საბჭოთა მთავრობის სურვილი მოახდინოს ამ ხელშეკრულების დენონსაცია. შესაბამისად საბჭოთა მთავრობის წინადადებისა შეიცვალოს ხელშეკრულება, რომელსაც ვადა გასდის, ორივე მხარის ახლანდელი ინტერესებისათვის უფრო შესაბამისი და სერიოზული გაუმჯობესების შემცველი სხვა ხელშეკრულებით, თურქეთის მთავრობამ აცნობა, რომ იგი მზად არის მთელი ყურადღებით და კეთილმოსურნეობით შეისწავლოს წინადადებანი, რომლებიც მას ამის თაობაზე წარედგინება.

საბჭოთა საინფორმაციო ბიუროსაგან
10 აპრილის ოპერატიული ცნობა

ბელორუსიის მე-3 ფრონტის ცნობებით, 9 აპრილს 21 საათისა და 30 წუთის შემდეგ, ე. ი. კენიგსბერგში გერმანელთა ჯარების წინააღმდეგობის შეწყვეტის შემდეგ, 9 აპრილს ღამით და 10 აპრილს დღისით ტყვედ დაგვნებდა დაახლოებით 50,000 გერმანელი ჯარისკაცი და ოფიცერი.

ამრიგად, გერმანელთა კენიგსბერგის დაჯგუფების ლიკვიდაციისათვის ბრძოლების დროს, ე. ი. 6-დან 10 აპრილამდე, ტყვედ წამოყვანილია სულ 92,000-ზე მეტი გერმანელი ჯარისკაცი და ოფიცერი.

ამავე პერიოდში გერმანელებმა მოკლულთა სახით დაჰკარგეს 42,000-მდე ჯარისკაცი და ოფიცერი.

ტყვეთა შორის არის 1,819 ოფიცერი და 4 გენერალი — კენიგსბერგის გამაგრებული რაიონის კომენდანტი ინფანტერიის გენერალი ლაში, ციხის კომენდანტის მოადგილე გენერალ-ლეიტენანტი მიკოში, გერმანელთა 61-ე ქვეითი დივიზიის მეთაური გენერალ-ლეიტენანტი შპერლი, გერმანელთა 367-ე ქვეითი დივიზიის მეთაური გენერალ-მაიორი ჰენლე.

ფრონტის ჯარებმა ხელთ იგდეს შემდეგი დავლა: 2,023 საველე ქვემეხი, 89 ტანკი და თვითმავალი ქვემეხი, 1,652 ნაღმსატყორცნი, 4,678 ტყვიამფრქვევი, 119 ჯავშანტრანსპორტიორი, 2 ჯავშნიანი მატარებელი, 8,560 ავტომანქანა, 187 ტრაქტორი და საწევარი, 774 ორთქლმავალი, 8,544 ვაგონი, 146 კატერი და ბარჟა, 441 საწყობი სამხედრო ქონებით.

მოსპობილია: 120 თვითმფრინავი, 1,193 საველე ქვემეხი, 568 ნაღმსატყორცნი, 104 ტანკი და თვითმავალი ქვემეხი, 82 ჯავშანტრანსპორტიორი, 1,710 ავტომანქანა, 20 ორთქლმავალი, 215 ვაგონი, 77 საწყობი სამხედრო ქონებით.

10 აპრილის განმავლობაში ზემლანდის ნახევარკუნძულზე კენიგსბერგის დასავლეთით ბელორუსიის მე-3 ფრონტის ჯარებმა ბრძოლებით დაიკავეს დასახლებული პუნქტები მეტგეტენი, მოდიტენი, კლაინ ფრიდრიხსბერგი, გროს ჰოლშტაინი.

(დასასრული მე-4 გვ.)

დღეს ვენაში

ვენის მიდამოებში გაჩაღებული ბრძოლები არა სწყდება არც დღისით, არც ღამით. უკრაინის მე-3 ფრონტის ჯარები შეუპოვრად მიიწევენ წინ, უტევენ ნახევარკალში, რომელიც ავსტრიის დედაქალაქს არტყია დუნაის მარჯვენა ნაპირზე, და ამავე დროს ახალ დასახლებულ პუნქტებს იკავებენ ამ რკალს გარეთ.

გმირული ლაშქრობა მოახდინეს ქვეითებმა, რომლებიც დასავლეთიდან ქალაქს შემოვლითად გაიკვლიეს. მთებითა და ტყეებით გაიარეს ქვეითა ჯარი, საბრძოლო ტექნიკა, ეს იმდენად სწრაფად იყო, რომ მოწინააღმდეგის ზოლი გარღვეული იქნა. საბჭოთა შენაერთებმა გზიდანვე დაიკავეს ვენის დასავლეთით მდებარე მთელი რიგი დასახლებული პუნქტები, სწრაფად გაეშურნენ წინ, გაიარეს ვენის ტყე და შეიჭრნენ დუნაის ხეობაში კლოსტერნოიბურგში. ამით ჩვენმა ნაწილებმა შემოუარეს ვენას არა მარტო სამხრეთ-აღმოსავლეთიდან და სამხრეთიდან, არამედ დასავლეთიდან და ჩრდილო-დასავლეთიდანაც. საბჭოთა შენაერთებმა, განამტკიცეს რა ამ ოპერაციის წარმატება, დღეს წინ წაიწიეს დასავლეთისაკენ და დაიკავეს გზების კვანძები — ქალაქები ტულნი, ნოი-ლენგბახი და მთელი რიგი სხვა დასახლებული პუნქტები.

დუნაის მარჯვენა ნაპირზე მოწინააღმდეგეს საბოლოოდ გადაეჭრა დასავლეთისაკენ უკან დასახევი ყველა გზა. ავსტრიის დედაქალაქის ჰიტლერელთა გარნიზონს ერთადერთი გზა დარჩენია ავსტრიაში მყოფ გერმანელთა ჯარების ძირითად დაჯგუფებასთან დასაკავშირებლად — დუნაით ჩრდილოეთისაკენ. მაგრამ საბჭოთა ჯარების მიერ მორავისა და დუნაის გადალახვა ბრატისლავის ჩრდილო-დასავლეთით და დასავლეთით და ამ რაიონში მლავამორავის დაკავება უკვე გარეშემოვლის საფრთხეს უქმნის ჰიტლერელთა ვენის გარნიზონს.

ბაღლოზე უფრო შეუპოვარი ბრძოლები გაჩაღდა ვენის სამხრეთ და დასავლეთ ნაწილში. მოწინააღმდეგე ცდილობს შეაჩეროს უკრაინის მე-3 ფრონტის ჯარების წინსვლა და განუწყვეტელ კონტრიერიშებზე გადმოდის არა მარტო ნაწილები და ქვეითი დივიზიები, არამედ ნაკრები ქვეითი პოლკებიც, რომლებსაც ხშირად ეხმარებიან ტანკები და თვითმავალი ქვემეხები. ნაკრებ პოლკებში შედიან გამიაკეთრებული დანიშნულების ნაწილები, ჟანდარმთა რაზმები, ოფიცრებისა და უნტეროფიცრების სკოლების კურსანტები, ცალკე ბატალიონები და სხვ. საბჭოთა არტილერისტები, ტანკისტები და მეთვითმფრინავეები ანადგურებენ მტრის ყველა კონტრიერიშს და უდიდეს ზარალს აყენებენ ჰიტლერელებს. მაგრამ, უდიდესი ზარალის მიუხედავად, გერმანელები მაინც მიდიან კონტრიერიშებზე ჩვენს პოზიციებზე. საბჭოთა ნაწილები იმტვრევენ მტრის თავდაცვას და ღრმად შედიან ქალაქის უბნებში.

საბჭოთა ჯარების მთავარი ჯგუფები, რომლებშიც ყველა გვარეობის ჯარის შენაერთები შედიან, ქუჩებში გაიმართებული ბრძოლების შედეგად იკავებენ ჰიტლერელთა დასაყრდენ პუნქტებს. ქუჩებში წარმატებით მიმდინარეობს ბრძოლები ქალაქის სამხრეთ და დასავლეთ ნაწილში ლიდ არსენალის, აღმოსავლეთის, სამხრეთისა და დასავლეთის ვაგზლების დაკავებით.

ქალაქის ტერიტორიაზე დაწყებულ ბრძოლებთან დაკავშირებით ვენაში პანიკა და დაბნეულობა მეფობს. როგორც ცნობილია, ჰიტლერელებმა „ოსტმარკი“ (ეს სახელი დაარქვეს ჰიტლერელებმა ავსტრიას) გადააქციეს თავიანთი დაჭრილი ჯარისკაცებისა და ოფიცრების ევაკუაციის ადგილად. მათი დიდი რაოდენობა თვით ვენაში იყო დასახლებული. სასურსათო სიძნელეები, რაც საბჭოთა ჯარების შეტევასთან დაკავშირებით გაძლიერდა, პირველ რიგში დაეტყო ავსტრიის დედაქალაქის მცხოვრ მოსახლეობას. ვენის მოსახლეობა შიმშილობს, ქალები მთელი დღეობით დგანან რიგებში და, მოსახლეობისათვის დაწესებულ საშიმშილო ნორმასაც რომ ვერ იღებენ, პურს მოითხოვენ. აჯანყებულ დაშინებულ ქალებს სს-ელთა რაზმები აწყნარებენ, ტყვიას უშენენ მოსახლეობას.

გერმანიის მიერ ავსტრიის დაპყრობის შემდეგ ჰიტლერელებისადმი მტრული განწყობილება თანდათანობით მთლიანად ღრმა სიძულვილად იქცა. ამ უკანასკნელ დღეებში ჰიტლერელთა ხელისუფლებმა ქალაქის შენობების კედლებზე გააკრეს ფურცლები და პლაკატები, რომლებიც სავსეა წითელი არმიისა და მოკავშირეთა ჯარების წინააღმდეგ მიმართული ლოზუნგებით. ვენელებს არა სჯერათ ჰიტლერული პროპაგანდა, ისინი გლეჯენ ამდაგვარ ფურცლებს და პლაკატებს, ქალაქის ქუჩებში გაჩნდა ავსტრიული ეროვნული ალმები, რომლებსაც მცხოვრებლები ღამე ფარულად გამოჰკიდებენ ხოლმე.

პოდპოლკოვნიკი პ. ილინი

ვენის რაიონი, 8/IV. (საკუთარი სპეც. კორ.).

დიდი ინტერესით ვსწავლობთ საბრძოლო ტექნიკას

მრისხანე იარაღს — ქვემეხს პირადი შემადგენლობის უმეტესობა დღემდე არ იცნობდა. და აი ჩვენ დიდი ინტერესით შევუდექით მის მატერიალურ ნაწილისა და საბრძოლო თვისებების შესწავლას. სამეცადინო საათებს გარდა, სადამოობით, თავისუფალ დროს მებრძოლები თავს იყრიან ქვემეხის ირგვლივ და ეუფლებიან დამიზნების ტექნიკას, მატერიალურ ნაწილს, ურთიერთმოქმედებას. უფროსმა სერჟანტებმა მგალობლიშვილმა, შ. სვანიძემ, აკ. გუგუშვილმა, აკ. ჯალაღამ და სხვ. უკვე კარგად შეისწავლეს ქვემეხი, ისინი, ალრმავებენ რა თავიანთ ცოდნას, ეხმარებიან ამხანაგებს ახალი იარაღის ათვისებაში.

უფროსმა სერჟანტმა ქ. გუგუნავილმა საუკეთესოდ შეისწავლა მემიზნის მოვალეობა და ამჟამად ამეცადინებს მებრძოლებს ა. კალანდიას, მ. ლობჟანიძეს და ა. გოგიშვილს მემიზნის მოვალეობის ათვისებაში.

მებრძოლები ამჟამად გულდასმით სწავლობენ ურთიერთშენაცვლების საქმეს.

წითელარმიელი ბ. შეწირული.

კომუნისტების ინიციატივა

ჩვენი ქვეგანაყოფის კომუნისტები აქტიურად ეხმარებიან ქვეგანაყოფის მეთაურს პირადი შემადგენლობის საბრძოლო და პოლიტიკური მომზადების დონის ამაღლების საქმეში. ისინი არა მარტო თვითონ სწავლობენ მეკავშირის მოვალეობას და კავშირის საშუალებებს — ტელეფონს, რადიოს, მორზეს აპარატს, ამავე დროს ეხმარებიან კიდეც ჩამორჩენილ მებრძოლებს თავიანთი საქმის ოსტატურად დაუფლებაში. სწავლის პროცესში თვალსაჩინოებისათვის კომუნისტები მაკაროვი, ლოჟკო და რემალენკო შეუდგნენ ტელეფონის აპარატის, მორზეს აპარატისა და რადიო - სადგურის (მიმღები და გადამცემი) სქემების დამზადებას. ეს სამუშაო მათ სანიმუშოდ შეასრულეს. ამჟამად ათეულები ამ თვალსაჩინო სქემებზე სწავლობენ აპარატების ურთიერთმოქმედებას, დაზიანების მიზეზის გარკვევას და სხვ.

კავშირის საქმის უკეთ ათვისების მიზნით, კომუნისტები ვასილევი, ოვჩინიკოვი, ალხაზიშვილი და კილოსანია საღამოობით დამატებით ამეცადინებენ მებრძოლებს. ნაყოფიერი მუშაობის შედეგად მრავალმა მებრძოლმა გამოასწორა ჩამორჩენა. მებრძოლებმა კობელევმა, ასტახოვმა, ლოგინმა და ედიშერაშვილმა მაღალი საბრძოლო მაჩვენებლები მოიპოვეს, რისთვისაც მეთაურისაგან მადლობა დაიმსახურეს.

ქვეგანაყოფის პირადი შემადგენლობა მონდომებით იბრძვის, რათა ბრწყინვალე დღესასწაულს — პირველ მაისს შეხვდეს ახალი წარმატებებით, თავისი სპეციალობის ღრმა ცოდნით.

სერჟანტი ალ. გაგუა.

• • •

დივიზიის პარტიულ სკოლაში. **სურათზე:** (მარცხნივ) კაპიტანი ნ. ოსმინსკი კითხულობს ლექციას „სსრკ. კ. პ. (ბ) ისტორიის მოკლე კურსის“ მეექვსე თავის შესახებ.

ფოტო უფრ. ლეიტენანტ გ. სტოლიაროვის.

• • •

თათბირი კედლის გაზეთების მუშაობის შესახებ

ჩვენს ნაწილში ამ დღეებში ჩატარდა კედლის გაზეთების სარედაქციო კოლეგიების წევრებისა და რედაქტორების თათბირი.

კედლის გაზეთების მუშაობის შესახებ მოხსენებით გამოვიდა კაპიტანი ა. გოჩიაშვილი. მომხსენებელმა თათბირს გააცნო მოწინავე კედლის გაზეთების გამოცდილება, მოუთხრო თუ როგორ ეხმარებიან ისინი პირად შემადგენლობას ამხანაგი სტალინის ბრძანებათა შესწავლისა და რეალიზაციის საქმეში, როგორ იბრძვიან სამხედრო დისციპლინის განმტკიცებისათვის, საბრძოლო მომზადებაში მაღალი მაჩვენებლების მოპოვებისათვის.

კამათში მონაწილეობა მიიღეს ოფიცრებმა და სერჟანტებმა პაპუაძემ, დუმბაძეშვილმა, ალაპიშვილმა, გავაშელიშვილმა, წიკლაურმა და სხვ. მათ გააკრიტიკეს ზოგიერთი კედლის გაზეთის მუშაობა.

აღნიშნული იქნა აგრეთვე კედლის გაზეთების ერთი საერთო ნაკლი: ისინი არ აშუქებენ მოწინავე მებრძოლთა გამოცდილების გაზიარებას, ქვეგანაყოფებიდან მწირად ინფორმაციით.

თათბირზე განხილული იქნა აგრეთვე კედლის გაზეთების მუშაობის პრაქტიკული საკითხები. სარედაქციო კოლეგიების წევრებს თათბირმა ბევრი რამ შეასწავლა. ისინი კმაყოფილნი დარჩნენ და თათბირის მითითებათა საფუძველზე შეუდგნენ მუშაობის გაშლას.

ლეიტ. ნ. დუმბაძეშვილი

ჩემი მუშაობა მებრძოლებთან

წითელი არმიის XXVII წლისთავთან დაკავშირებით ჩატარებულ საბრძოლო მომზადების დათვალიერებაზე ჩემმა ოცეულმა მეორე ადგილი დაიკავა. ბევრი რამ მასწავლა დათვალიერებამ. მე უფრო თვალნათლივ დავინახე ჩემი ოცეულის საბრძოლო მომზადების სუსტი ადგილი, მივიდე რჩევა-დარიგება თუ საფრონტო დათვალიერებისათვის მზადების პროცესში განსაკუთრებით რომელ დისციპლინისათვის მივაქციო ყურადღება.

10-კილომეტრიანი მარშ-გადარბენა ჩვენ ერთ საათსა და სამ წუთში განვახორციელეთ, მაგრამ ამით არ ამოიწურება ჩემი ოცეულის შესაძლებლობა. საჭიროა ვარჯიში, ამტანიანობის გამომუშავება, მარშის წესისა და რეჟიმის მტკიცედ დაცვა. ფიზიკური ცნებები კი ჩემს მებრძოლებს საკმაოდ აქვთ — ვაიუფორი და კვლავ შეუდექი ვარჯიშს მარშ-გადარბენაში. მარშის განხორციელებისათვის უფრო გარკვეული მოთხოვნაა, ძნელად დასაძლევ ადგილმდებარეობას. მარშის წინ გამოწვევები თვითეულ მებრძოლს, სწორად ჰქონდა თუ არა მორგებული საველე ჩანთა, პირწინადი, ჩინელი, შინელი და სხვ. დიდი მნიშვნელობა აქვს აგრეთვე ფეხსაცმელს. მეორეხარისხოვანიც რომ დარჩეს ფეხსაცმელში, გზაზე იგი აწვალებს ფეხს დაზიანებას, ამიტომ მე რამდენჯერმე ვაჯარჯიშე მებრძოლები ფეხსაცმელების სწორად დახვევაში. დიდი დახმარება გამიწია სამთო-ქათთოლამური ათლეტიკის შეკრებამ, შეკრებაზე ჩვენ მოვეწყეთ 20-კილომეტრიანი მარშის განხორციელება დიდი დაქანების ფერდობებზე. მებრძოლებმა დიდი გამძლეობა გამოიჩინეს. ფეხებიც უფრო გაუვარჯიშდათ. შეკრებიდან დაბრუნების შემდეგ რამდენჯერმე მოვაწყვეთ მარშის განხორციელება. შედეგი თანდათანობით უკეთესი იყო. და აი, ბოლო მარშ-გადარბენაზე მანძილი ჩვენ 59 წუთში დავფარეთ.

სროლაში ჩვენ მოვიპოვეთ 83,7 პროცენტი. ეს კარგი შედეგია, მაგრამ რატომ არ უნდა იყოს ფრიადი? რატომ ყველა მებრძოლი არ უნდა ისროდეს ზუსტად? ცალკეულ სროლის დროს ყველა მებრძოლი ასრულებდა ამოცანას. მაშ რაშია დაბრკოლება? — ვფიქრობდი მე. დაკვირვებამ იმ დასკვნამდე მიმიყვანა, რომ წარმატებისათვის ნთავარია ის, რომ 10-კილომეტრიანი მარშ-გადარბენის შემდეგ მებრძოლებს შეერჩეთ ენერგია, გარდა ამისა, რაციონალურად გამოიყენონ მიცემული დრო. მებრძოლები ფრთხილობდნენ და დრო რომ არ დაეკარგათ, ზოგჯერ ზუსტი დამიზნების გარეშე ესროდნენ მიზანში. მას შემდეგ რამდენჯერმე ჩავატარე მეცადინეობა საველე მომზადებაში, სროლის ყოველთვის ვიწყებდი ხანგრძლივი მომქანცველი მარშის შემდეგ ამინდში, იმით, ვისაც უფრო უჭირდა სროლის ამოცანის შესრულება, მე თვითონ მოვუწყვე მეცადინეობა ინდივიდუალური დამიზნების სიზუსტეს და ვაფრთხილებდი, თუ რამდენი წამი იყო მის განკარგულებაში. ასე ვავარჯიშეთ რამდენჯერმე, ახლა გაცილებით უკეთესი მდგომარეობა გვაქვს.

საიერიშო ზოლის გადალახვას წუთი და 20 წამი მოვანდომეთ. შესაძლებელია ამ დროის ღიდად შემცირება და ამისათვის მთავარია ურთიერთდახმარების სწორი ორგანიზაცია. საიერიშო ზოლის გადალახვისას მებრძოლები მისწრაფვოდნენ წინ. ყურს არ უგდებდნენ ამხანაგს. მათ ვერ შეეგნოთ, რომ ერთეული წარმატება ვერ უზრუნველჰყოფს გამარჯვებას. ამ მხრივ მე ბევრი მუშაობა დამჭირდა. ახლა თვითეულმა მათგანმა იცის, თუ როგორ გადალახვისას ან ხოხვის დროს, როგორ დაეხმაროს ამხანაგს.

ჩემი ოცეულის საბრძოლო მომზადებაში ყველაზე სუსტი ადგილი იყო და ამჟამადაც არის ფიზიკური მომზადება. განსაკუთრებით ხტომა ტაიჭზე და ტანვარჯიში. მებრძოლები ნადირეიშვილი, ორაგველიძე, ქუხაშვილი სრულებით ვერ ხტებიან ტაიჭზე და სხვ. ამიტომ ფიზკულტურაში ყოველდღე ვმეცადინეობთ. იგი განუყოფელია საბრძოლო მომზადებისაგან. გარდა ამისა, საღამოობით, ფიზკულტურულ დარბაზში უფროსი სერჟანტი ბაბაევა, სერჟანტები მაჭავარიანი, კუმელავა, გურგენიძე ზოგი ამეცადინებენ მებრძოლებს ძელზე და ტაიჭზე.

დათვალიერება თვითმიზანი არ არის. მებრძოლს ბევრი რამ უნდა ასწავლო ისეთი, რაც არ შედის დათვალიერების დებულებაში. ჩვენ ბრძოლისათვის ვემზადებით და ყოველივე სიახლე, რასაც კი საფრონტო გამოცდილება გვიჩვენებს, უნდა დავნერგოთ ჩვენს მუშაობაში.

ტაქტიკურ მეცადინეობაზე მე განსაკუთრებულ ყურადღებას ვაქცევ ფრონტელთა გამოცდილების პრაქტიკულად ათვისებას. ვასწავლი მებრძოლებს დამოუკიდებელ მოქმედებას მთიან-ტყიან ადგილებში. თოვლიან სათხილამურო შეკრებაზე ყველა ჩემმა მებრძოლმა ასწავლა თხილამურებით სვლა ძნელად გასავლელ ადგილმდებარეობაში და 20-კილომეტრიან მარშზე ოცეულმაც პირველობა მოიპოვა ნაწილის მასშტაბით.

ტაქტიკურ მომზადებაში დავამუშავეთ თემა — „საჭიდაო მდგომარეობის დაკავება, დაძლევება, გამოსავალი მდგომარეობა შეტევისათვის, შეტევა ოცეულის შემადგენლობაში“, ჩატარდა აგრეთვე მეცადინეობა თემაზე: „ოცეულის საბრძოლო სროლა“. ბოლო მეცადინეობებმა მე დამარწმუნეს, რომ ამჟამად ჩემი ოცეული გაცილებით უკეთ არის მომზადებული, ვიდრე შესაფერის მასშტაბით ჩატარებულ დათვალიერების დროს.

ოცეულის მეთაური

უმცროსი ლეიტენანტი ს. ესაბუა.

როგორ უნდა შესდგეს ასეულის პარტორგის გეგმა

გულდასმით მოფიქრებული და კარგად შედგენილი გეგმა გვეხმარება ზუსტად განვსაზღვროთ და გამოვყოთ მუშაობის ძირითადი ამოცანები გარკვეულ დროის მონაკვეთზე, დავსახოთ კონკრეტული ღონისძიებანი და სწორად განვალაგოთ ძალები პარტორგანიზაციის წინაშე მდგარი ამოცანების წარმატებით შესრულებისათვის.

„არ შეიძლება უგეგმოდ მუშაობა", — აღნიშნავდა ვ. ი. ლენინი. ვლადიმერ ილიას-ძის ამ რამდენიმე სიტყვაში მოცემულია ის უდიდესი მნიშვნელობა, რომელსაც ჩვენი პარტია ანიჭებს მუშაობას გეგმის მიხედვით.

როგორ უნდა შესდგეს ასეულის პარტორგის გეგმა, რომ იგი უპასუხებდეს აღნიშნულ მოთხოვნილებებს?

სამუშაო გეგმის შედგენამდე პარტორგი უნდა ესაუბროს ასეულის მეთაურს, გამოარკვიოს რა ამოცანები დგას ქვეგანაყოფის პირადი შემადგენლობის წინაშე დროის მოცემულ მონაკვეთზე, გაითვალისწინოს პოლიტნაწილში ბატალიონის მეთაურის მოადგილისა და ბატალიონის პარტიული ბიუროს ღონისძიებანი და მითითებები, პარტკრებების გადაწყვეტილებანი, სარდლობისა და პოლიტორგანოების დირექტივები და ბრძანებანი. აგრეთვე საჭიროა გაითვალისწინოს ის ამბებიც, რომლებიც ხდება ჩვენს ქვეყანაში და მის ფარგლებს იქით. მხოლოდ ყოველივე ამის გათვალისწინებისა და ანალიზის საფუძველზე შეიძლება შესდგეს მიზანსწრაფული სამუშაო გეგმა.

გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ ასეულის პარტორგანიზაციის სამუშაო გეგმა მიზანშეწონილია შესდგეს 15 დღის ვადით. გეგმაში შეიძლება გამოვყოთ ცალკე თავები ანდა შევადგინოთ კალენდარული წესით, თავების გარეშე. ამში თავიანთი გამოხატულება უნდა ჰპოვონ შემდეგმა საკითხებმა:

ა) პარტიული კრებები. ამასთან აღნიშნული უნდა იყოს დღის წესრიგი, მათი მომზადებისა და ჩატარების ღონისძიებანი;

ბ) პარტბიუროს სხდომები (თუ კი პარტბიურო არის ასეულში);

გ) კომკავშირული ორგანიზაციის კრებები (ამ თავში პარტორგმა უნდა აღნიშნოს როდის და რა საკითხზე იქნება ჩატარებული კომკავშირული კრება, რა დახმარებას გაუწევს პარტორგანიზაცია კომორგს კრების მომზადებასა და ჩატარებაში);

დ) ჯგუფპარტორგებისათვის მუშაობაში დახმარების გაწევა (იქ, სადაც ისინი დანიშნული არიან);

ე) წითელარმიული კედლის გაზეთისათვის ხელმძღვანელობის გაწევა;

ვ) მუშაობა ახალგაზრდა კომუნისტებთან და საკ. კ. პ. (ბ) წევრობის კანდიდატებთან;

ზ) ღონისძიებანი კომუნისტების იდეური დონის ასამაღლებლად (მოხსენებები, საუბრები, კონსულტაციები, მეცადინეობანი ახალგაზრდა კომუნისტებთან);

თ) მუშაობა უპარტიოებთან.

ასეულის პარტორგის მიერ დასახული და მთელს პირად შემადგენლობასთან ჩასატარებელი ცალკეული ღონისძიებანი, ასეულის მეთაურთან შეთანხმების შემდეგ, უნდა ჩაიწეროს ასეულის პარტორგის გეგმაშიც და მასობრივ-პოლიტიკური მუშაობის გეგმაშიც, რომელსაც ადგენს ასეულის მეთაური.

ასეულის პარტორგანიზაციის მუშაობის გეგმას ამტკიცებს ბატალიონის პარტორგი, ხოლო ცალკეული ასეულებისას — პოლკის პარტორგი. მაგრამ ბატალიონის პარტორგის მიერ გეგმის დამტკიცებამდე ასეულის პარტორგმა უნდა თავი მოუყაროს კომუნისტებს ან პარტიულ აქტივს და განიხილოს ღონისძიებანი, რომლებიც დასახული აქვს პარტორგანიზაციას დროის მოცემული მონაკვეთისათვის.

თვალსაჩინოებისა და მაგალითისათვის მოვიყვანოთ იმ ასეულის პარტორგანიზაციის მუშაობის გეგმა, სადაც პარტორგად სერჟანტი ჩიკვაიძეა. გეგმა შედგენილია ორი კვირით 1945 წლის 15-დან 31-მარტამდე.

„ვამტკიცებ"
ბატალიონის პარტორგი
უფრ. ლეიტ. ხომხიაშვილი
1945 წლ. 15/III

გ ე გ მ ა

მე-2 ასეულის პარტორგანიზაციის მუშაობისა

1945 წ. 15-დან 31/III

№№ რიგ.	ჩატარების თარიღი და დრო	მუშაობის შინაარსი	ვინ ატარებს	ჩატარების ადგილი
1	25/III 18.00	ასეულის პარტკრება შემდეგი დღის წესრიგით: 1. საბრძოლო იარაღისა და სახელმწიფო ქონების მოვლა-შენახვა და კომუნისტების ამოცანები. ასეულის მეთაურის უფრ. ლეიტ. პიინუსოვის მოხსენება. დაევალოს კომუნისტებს ლომსაძეს, კვარიასა და გურამიშვილს მოამზადონ გადაწყვეტილების პროექტი.	პარტორგი ჩიკვაიძე	ლენინის ოთახი
2	18/III 19.00	ასეულის პარტბიუროს სხდომა შემდეგი დღის წესრიგით: I. რუსული ენის შემსწავლელი წრის ხელმძღვანელის ამხ. კაკნაძის მოხსენება ასეულის პირადი შემადგენლობის მიერ რუსული ენის შესწავლის საქმეში კომუნისტების მონაწილეობისა და დახმარების შესახებ. II. კედლის გაზეთის რედაქტორის ამხ. ლომსაძის მოხსენება ასეულის კედლის გაზეთის მუშაობისა და კედლის გაზეთში კომუნისტების მონაწილეობის შესახებ. საკითხს ამზადებენ ამხ. იაქიტაძე და ქავთარაძე.	პარტორგი ჩიკვაიძე	ბატალიონის პარტბიურო
3	29/III 18.00	ასეულის კომკავშირული კრება შემდეგი დღის წესრიგით. 1. კომკავშირული ორგანიზაციის მონაწილეობა პოლიტმეცადინეობაზე კომკავშირელების წარმატებათა ამაღლების საქმეში. კრების მომზადებასა და ჩატარებაში დახმარების გასაწევად გამოიყონ კომუნისტები ამხ. ლომსაძე და კაკნაძე.	კომორგი ქავთარაძე	ლენინის ოთახი
4	20/III 19.00	თანასაუბარი ახალგაზრდა კომუნისტებთან მათ მოსამზადებლად პოლიტსკოლაში მეცადინეობისათვის, თემა: „ბოლშევიკების პარტია პროლეტარიატის დიქტატურისათვის ბრძოლაში".	საკ. კ. პ. (ბ) წევრი ლეიტ. კარაპეტიანი	ლენინის ოთახი
5	24/III 18.00	საუბარი ასეულის პირად შემადგენლობასთან თემაზე „1945 წ. ზამთარში წითელი არმიის ისტორიული გამარჯვებანი".	საკ. კ. პ. (ბ) წევრი კვირია	ლენინის ოთახი
6	30/III 19.00	ბიუროს წევრებისა და პარტაქტივისათვის კითხვა და განმარტება გაზეთ „პრავდის ზვეზდის" სტატიისა „როგორ უნდა მომზადდეს პარტიული კრება".	კაკნაძე	ბატალიონის პარტბიურო
7	22/III 18.00	ჩატარდეს საუბარი კომუნისტებთან თემაზე „ბოლშევიკური პრინციპულობა მუშაობაში"	უფრ. ლეიტ. ხომხიაშვილი	ბატალიონის პარტბიურო
8	26/III 19.00	საუბარი ასეულის პირად შემადგენლობასთან თემაზე „ჯარისკაცის სამსახური საბრძოლო ამოცანის შესრულებაა".	პარტბიუროს წევრი იაქიტაძე	ლენინის ოთახი

ასეულის პარტორგი სერჟანტი ჩიკვაიძე

თუმცა ასეულის პარტორგანიზაციის აქ მოყვანილ გეგმაში არ არის დაცული მწყობრი სისტემა, მიუხედავად ამისა, ძირითადად იგი სწორადაა შედგენილი.

უკანასკნელ დროს ამ ასეულში ადგილი ჰქონდა იარაღის გაუწმენდავად შენახვას, მეცადინეობაზე დაიკარგა რამდენიმე სანივთე ჩანთა. პარტორგმა სწორად დასვა საკითხი პარტიულ კრებაზე საბრძოლო იარაღისა და სახელმწიფო ქონების მოვლისა და შენახვის შესახებ, რათა დარაზმა პარტიული ორგანიზაცია ამ არანორმალური მოვლენების აღმოსაფხვრელად. მეორე მაგალითი. 28 მარტს ასეული ყარაულში უნდა გასულიყო. ორი დღით ადრე პარტბიუროს წევრმა იაქიტაძემ პირად შემადგენლობასთან ჩაატარა საუბარი სიფხიზლის გაძლიერებასა და საყარაულო სამსახურის სამაგალითოდ შესრულების შესახებ, რომელიც წარმოადგენს საბრძოლო ამოცანის შესრულებას.

როგორც ცნობილია, კედლის გაზეთის სარედაქციო კოლეგია აირჩევა ასეულის წითელარმიულ კრებაზე და ვალდებულია თავის მუშაობის შესახებ ჩააბაროს მას ანგარიში. მაგრამ ეს არ ნიშნავს იმას, რომ პარტბიურო არ უნდა ჩაერიოს და არ დაეხმაროს სარედაქციო კოლეგიას მუშაობაში. ამიტომ სწორად მოიქცა პარტორგი ჩიკვაიძე, რომელმაც პარტბიუროს სხდომაზე დასვა კედლის გაზეთის რედაქტორის მოხსენება.

ამრიგად, ხელმძღვანელობდა რა საანგარიშო-საარჩევნო კრების გადაწყვეტილებითა და ქვეგანაყოფის კონკრეტული ამოცანებით, პარტორგმა განსაზღვრა პარტიული ორგანიზაციის ძირითადი ღონისძიებანი, რომლებმაც თავისი გამოხატულება ჰპოვეს ორკვირეულ გეგმაში. აღსანიშნავია ის ფაქტიც, რომ პარტორგმა ასეულის კომუნისტების უმეტესობა ჩააბა გეგმით გათვალისწინებულ ღონისძიებათა შესრულების საქმეში. მაშასადამე, ასეულის პარტორგის სერჟანტ ჩიკვაიძის გეგმის დადებით მხარეს წარმოადგენს დასახული ღონისძიებათა აქტუალობა, კონკრეტულობა ვადების დაწესებასა და შემსრულებელთა გამოყოფაში, აგრეთვე ისიც, რომ გეგმა სწორად განსაზღვრავს ძირითად საკითხებს, რომელთა გადაწყვეტაზე უნდა იმუშაოს პარტორგანიზაციამ გეგმით გათვალისწინებულ პერიოდში.

აი, სწორედ ასეთი მიდგომაა საჭირო ასეულის პარტიული ორგანიზაციის გეგმის შედგენის დროს.

ამიერკავკასიის ფრონტის პოლიტსამმართველოს ინსპექტორი

მაიორი ი. სოგაკო.

კასპის რაიონის კოლმეურნეობა „ძმობის" შაქრის ჭარხლის მაღალი მოსავლის ოსტატი ხინა დალაქიშვილი, რომელმაც იკრიფა ჰექტარზე 500 ცენტნერი ჭარხლის მოსავალი.

დათესილია 48.192 ჰექტარი

საქართველოს სსრ მიწსახკომის ცნობებით, 6 აპრილისათვის საგაზაფხულო კულტურები კოლმეურნეობებში დათესილი იყო 48.192 ჰექტარზე, მათ შორის: მარცვლეული და ცერცვოვანები — 20.654 ჰექტარზე, მზესუმზირა — 10.422, შაქრის ჭარხალი — 3.180, კარტოფილი — 1.128, ბოსტნეული — 2.408 ჰექტარზე.

თბილისის რაიონში საგაზაფხულო კულტურები დათესილია გეგმის 48,7 პროცენტი, კასპის რაიონში — 40,8, წითელწყაროს — 38,4, სიღნაღის — 29,9, საგარეჯოს — 29,7, ყვარლის — 26,7, კასპის — 28, გორის—19,2, ხაშურის — 19, ქარელის — 18,4, გურჯაანის — 16,1, ახმეტის — 16,1, მცხეთის — 16, ქუთაისის — 14,7, ორჯონიკიძის—14,6, ყვარლის — 13,5, სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიურ ოლქში — 13,3, ტყიბულის რაიონში — 13,1, საჩხერის — 13, თეთრი წყაროს —12,4, ზესტაფონის — 11,5, ქუთაისის — 11,2, ზუგდიდის — 7,3 პროცენტი.

გაცხოველებით მიმდინარეობს შაქრის ჭარხლის თესვა. ქარელის რაიონში დათესილია გეგმის 81,2 პროცენტი, ბორჯომის — 65,1, გორის — 56,6, სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის — 43,8, ხაშურის — 37, კასპის — 26,1 პროცენტი.

ყვარლის რაიონში მზესუმზირის თესვის გეგმა შესრულებულია 146,8 პროცენტით. მცხეთისა და ლაგოდეხის რაიონებს გეგმები შესრულებული ჰქონდათ 100 პროცენტით, თბილისის რაიონში დათესილი იყო 73,2 პროცენტი, თეთრი წყაროს — 89,5, საგარეჯოს — 67,9, თელავის — 87,1, ახმეტის — 61,8, გურჯაანის — 71,9, კასპის — 62,5, სიღნაღის — 58,5, წითელწყაროს — 45,1 პროცენტი.

საკავშირო შეჯიბრება კრივში

7 აპრილს დაიწყო მოკრივეთა საკავშირო შეჯიბრება, რომელშიც მონაწილეობს სსრ კავშირის 16 ქალაქის მოკრივეთა გუნდები.

ამ დღეს თბილისის სახელმწიფო ცირკის შენობაში ერთმანეთს შეხვდნენ ტაშკენტისა და ბაქოს გუნდები. პირველ წყვილში ბაქოელმა რიბაკოვმა ნოკაუტი გაუკეთა კაბანოვს. შემდეგ ორ შეხვედრაში გამარჯვება წილად ხვდათ დავიდოვსა და გორობოვსკის (ტაშკენტი). ბაქოელ ნილოვის გამარჯვებით შემდეგ ქულათა რაოდენობა გათანაბრდა და შეხვედრებმა დაძაბული ხასიათი მიიღო. ბოლო წყვილთა შეხვედრებში გაიმარჯვეს აზუმოვმა (ბაქო) და სპორტის ოსტატმა ფედიაევმა (ტაშკენტი). მატჩის დასასრულ ორივე გუნდმა 12-12 ქულა მოაგროვა, მაგრამ გამარჯვება ბაქოს მიენიჭა, რადგან ბაქოელებს ქულების მოგროვებაზე ნაკლები დრო ჰქონდათ დახარჯული.

9 აპრილს ჩატარდა თბილისისა და ბაქოს მოკრივეთა მატჩი, რომელმაც დიდძალი მაყურებელი მიიზიდა. შეჯიბრებამ გამოავლინა თბილისელ მოკრივეთა დიდი ფიზიკური გამძლეობა და მაღალი ტექნიკური მომზადება.

პირველ ორ წყვილში გაიმარჯვეს თბილისელმა ხანუკაშვილმა და არისტაკოვმა. სწრაფად დამთავრდა სამხრეთა კავშირის ჩემპიონ გორგასლიძისა (თბილისი) და ალიევის შეხვედრა. გორგასლიძემ პირველივე რაუნდში ნოკაუტი გაუკეთა მოწინააღმდეგეს. დიდი უპირატესობით მოიგეს შეხვედრები აგრეთვე სპორტის დამსახურებულმა ოსტატმა ყარიანოვმა, სპორტის ოსტატებმა მელიაძემ, ლუდუშაურმა და სსრ კავშირის ჩემპიონმა ნოვოსარდოვმა.

ბაქოელმა ილინოვმა მოიგო დღის დამატჩი დამთავრდა თბილისელთა გამარჯვებით, ანგარიშით — 7:1.

ამ გამარჯვებით თბილისის გუნდმა უფლება მოიპოვა მონაწილეობა მიიღოს საფინალო შეხვედრებში, რომელიც მოსკოვში ჩატარდება.

საბჭოთა საინფორმაციო ბიუროსაგან

10 აპრილის ოპერატიული ცნობა

(დასასრული)

ბრატისლავის ჩრდილო-აღმოსავლეთით და ჩრდილოეთით უკრაინის მე-2 ფრონტის ჯარებმა, რომლებიც შეტევას განაგრძობენ, ჩეხოსლოვაკიის ტერიტორიაზე დაიკავეს ქალაქი ტრენჩინი და 30-ზე მეტი სხვა დასახლებული პუნქტი, მათ შორის ველქი ბიე-როვცე, მიავცი, პანიცი, კადლუჩიცი, მიჯა, ხროპოვი, კოვალევეცი, პოპუ-დინი. ბრატისლავის ჩრდილო-დასავლეთით და დასავლეთით ფრონტის ჯარებმა, რომლებიც დუნაის ჩრდილოეთ ნაპირზე უტევენ, — დაიკავეს ქალაქები გენზერნდორფი და დოიჩ-ვაგრამი და დასახლებული პუნქტები ვაიკენდორფი, შტრასჰოფი, მარკგრაფ-ნოიზიდლი, პარბასდორფი, ბროხსოფენი, გლინცენდორფი, რუტცენდორფი, ფრანცენსდორფი, ვიტაუ, ობერჰაუზენი, მიულლაიტენი.

უკრაინის მე-3 ფრონტის ჯარებმა, რომლებიც ბრძოლებს განაგრძობენ ვენის ქუჩებში, მოწინააღმდეგისაგან გაწმინდეს ქალაქის ყველა რაიონი, რომლებიც დუნაის არხის დასავლეთ ნაპირზე მდებარეობენ. 9 აპრილის ბრძოლებში ფრონტის ჯარებმა ტყვედ წამოიყვანეს მოწინააღმდეგის 2.000-ზე მეტი ჯარისკაცი და ოფიცერი და ხელთ იგდეს შემდეგი ტროფეი: 72 ტანკი, 85 ჯავშანტრანსპორტიორი, 75 საველე ქვემეხი, 174 ტყვიამფრქვევი.

ფრონტის დანარჩენ უბნებზე არსებითი ცვლილება არ მომხდარა.

9 აპრილს ყველა ფრონტზე დაზიანებული და მოსპობილია გერმანელთა 54 ტანკი. საჰაერო ბრძოლებში და საზენიტო არტილერიის ცეცხლით ჩამოგდებულია მოწინააღმდეგის 28 თვითმფრინავი.

* * *

ჩვენმა ავიაციამ დაარტყა პილაუს და კილის ნავსადგურებს

9 აპრილს ღამით ჩვენმა მძიმე ბომბდამშენებმა დაარტყეს პილაუს და კილის ნავსადგურებს. ამ დარტყმათა შედეგად აღნიშნულ ნავსადგურების ტერიტორიებზე გაჩნდა დიდი ხანძრები, რომლებსაც თან ახლდა ძლიერი აფეთქებანი.

* * *

ბრატისლავის ჩრდილო-აღმოსავლეთით საბჭოთა ნაწილები ბრძოლებით მიიწევდნენ მდინარე ვაჰს ჩეხოსლოვაკიის ქალაქ ტრენჩინის ჩრდილოეთით. ჩვენი სხვა ნაწილები მდინარისაკენ გაიჭრნენ ქალაქის სამხრეთით. გერმანელთა გარნიზონი, რომელიც ტრენჩინს იცავდა, მდინარესთან მიმწყვდეული აღმოჩნდა. ჩვენი ჯარები ორი მხრიდან შეიჭრნენ ქალაქში და შეტაკებისათვის გაწმინდეს იგი მოწინააღმდეგისაგან. განადგურებული მტრის გარნიზონის ნაშთები მდინარე ვაჰს გაღმა გაიქცნენ. ხელთ ვიგდეთ [illegible], 20 მიწისქვეშა საწყობი საომარი მასალითა და სხვა დოვლათი. ქალაქ ტრენჩინში არის ავტოსატრაქტორო და იარაღის ქარხნები, ფეიქრობისა და ნავთობის ქარხანა და სხვა საწარმოები.

მდინარეებს ვაჰსა და მორავას შუა მდებარე რაიონში საბჭოთა ქვედანაყოფები იგერიებდნენ მოწინააღმდეგის კონტრშეტევებს და შეუპოვრად მიიწევდნენ წინ. გაძლიერებული ბრძოლის შედეგად დაკავებულია დასახლებული პუნქტი ჰოლიჩი, რომელიც 9 კილომეტრზე იმყოფება ქალაქ გოდონინიდან. ამ პუნქტისათვის ბრძოლაში განადგურებულია 400-მდე ჰიტლერელი და დაწვეულია გერმანელთა 7 ტანკი. ბრატისლავის ჩრდილო-დასავლეთით და დასავლეთით ჩვენმა ჯარებმა გაარღვიეს მოწინააღმდეგის თავდაცვა და წინ წაიწიეს 20 კილომეტრით, დაკავებულია ქალაქი და რკინიგზის სადგური დოიჩ-ვაგრამი, რომელიც 13 კილომეტრზე მდებარეობს ვენის ჩრდილო-აღმოსავლეთით. ორი დღის ბრძოლებში საბჭოთა ნაწილებმა ამ რაიონში გერმანელებს წაართვეს 108 ქვემეხი, 42 ნაღმსატყორცნი, 59 ტყვიამფრქვევი, 7 ორთქლმავალი და 300 რკინიგზის ვაგონი სამხედრო ქონებით.

* * *

უკრაინის მე-3 ფრონტის ჯარები განაგრძობდნენ წარმატებით ქუჩის ბრძოლებს ვენაში. გერმანელებმა ავსტრიის დედაქალაქი რომ ბრძოლის ველად გადააქციეს, განიზრახეს ჯიუტად ქალაქში ხანგრძლივი ბრძოლა გაეწიათ. ისინი სასოწარკვეთილებით ცდილობდნენ ქალაქის ქუჩებში შეექმნათ მტკიცე და მყარი თავდაცვა. საბჭოთა ჯარების გადამწყვეტი მოქმედებით ჰიტლერელთა გეგმები ჩაშლილ იქნა. მოწინააღმდეგისაგან გაწმენდილია ქალაქის ყველა რაიონი, რომლებიც დუნაის არხის დასავლეთ ნაპირზე მდებარეობენ. ჩვენი ჯარები, რომლებიც ჩრდილო-დასავლეთიდან უტევენ დუნაის არხის გასწვრივ, ბრძოლებით მიიწევენ ქალაქის ცენტრისაკენ და შეუერთდნენ იმ ჯარებს, რომლებიც სამხრეთიდან და დასავლეთიდან უტევენ. დაკავებულია ფრანც იოსების ვაგზალი, გარნიზონის ჰოსპიტალი, საკავალერიო ყაზარმები, მეცნიერებათა აკადემიის და სხვა შენობები. ჩვენმა გვარდიულმა შენაერთებმა წარმატებითი შემოვლითი მანევრი მოახდინეს და გარს შემოარტყეს მოწინააღმდეგის ჯგუფს გარეუბნებს ალტმანსდორფსა, ჰეცენდორფსა, ალტერლაასა და [illegible]-ში. გერმანელთა SS-ელების ორი სატანკო დივიზიის ქვედანაყოფები, საპოლიციო პოლკი და 6 ცალკე ბატალიონი, რომლებიც „ქვაბში" მოხვდნენ, დღეს დილით ლიკვიდირებულ იქნენ. ხელთ ვიგდეთ დიდი დავლა. ქალაქის ქუჩებში დარჩა მტრის 3.000-ზე მეტი გვამი.

გერმანელ ფაშისტ დამპყრობთაგან ვენის განთავისუფლებისათვის ბრძოლებში საბჭოთა მეომრები უჩვეულო მამაცობასა და გმირობას იჩენენ. გვარდიის უფროსი სერჟანტ მედვედევის ათეულმა წინწამოწეულ [illegible] გაანადგურა ჰიტლერელთა დიდი ჯგუფი. ტყვიამფრქვევლმა ანდრიუშენკომ, რომელიც იცავდა თავისი ქვეგანაყოფის შეტევას, 20 გერმანელი დახოცა. კაპიტან კოშმინოვის ბატარეის არტილერისტებმა დაწვეს მოწინააღმდეგის 2 ტანკი. გვარდიელი წითელარმიელები კრიმახოვი და ნემცოვი ცეცხლით გაიკვლიეს გზა წყლის ზოლამდე, ბრძოლა გაუმართეს გერმანელებს და უზრუნველყვეს თავიანთი ქვეგანაყოფის გადასვლა. ამ დღეს იმავე გვარდიელებმა კრიმახოვმა და ნემცოვმა 37 ჰიტლერელი დახოცეს, ორი სნაიპერი გვარდიის წითელარმიელებმა მაკაროვმა და ზილენკომ თავის დაკვრით გერმანელთა ჯგუფი. გამწარებულ შეტაკებაში მამაცმა მებრძოლებმა 6 ჰიტლერელი მოკლეს, ერთი გერმანელი ჯარისკაცი კი ტყვედ წამოიყვანეს. გვარდიის უფროსი სერჟანტი ზვერევი მოსახერხებლად შეიპარა, და მიუახლოვდა იმ სახლთან, რომელშიც გერმანელი ტყვიამფრქვევლები გამაგრდნენ. უფროსმა სერჟანტმა ფანჯარაში გრანატი შეაგდო და დახოცა მტრის ტყვიამფრქვევლები. იმავე დღეს იმან, ჩერემისოვმა ტანკსაწინააღმდეგო გრანატით ააფეთქა გერმანელთა თვითმავალი ქვემეხი.

* * *

1-ლი სატანკო დივიზია სს „ადოლფ ჰიტლერის" მე-2 მოტობრიგადის მე-6 ასეულის ტყვე მეთაურმა ობერ-შტურმფიურერმა კარლ შტრელმაიერმა განაცხადა: „გასული წლის დეკემბერში ჩვენი დივიზია მონაწილეობდა იღბლო გერმანელთა ჯარების შეტევაში დასავლეთის ფრონტზე. თავდაპირველად ოპერაცია წარმატებით ვითარდებოდა და ჩვენ მოვახერხეთ მოწინააღმდეგის ტერიტორიის დაკავება. იანვარში რუსები შეტევაზე გადმოვიდნენ. გერმანიის სარდლობამ დაიწყო ჯარების გადაყვანა საბჭოთა კავშირ-გერმანიის ფრონტზე. ჩვენი დივიზია გაგზავნეს უნგრეთში, ქალაქ დიურს, სადაც ჩვენ ოფიცრებმა ბოლოს მივიღეთ. ბევრი ჯარისკაცი უკმაყოფილებას გამოთქვამდა, რომ მათ უხდებათ ბრძოლა უნგრეთში. ისინი ერთმანეთს ეუბნებოდნენ: „ანგლო-ამერიკული ჯარები საფრთხეს უქმნიან რურის ოლქს, ჩვენ კი აქ გზნიერად ნაცვლად იმისა, რომ დავიცვათ გერმანიის ტერიტორია". დივიზიის მეთაურის ბრიგადის ფიურერ კუმის ბრძანებით ოფიცრებმა უთვალთვალეს უნდა განემარტათ ჯარისკაცებისათვის, თუ რატომ არის ჩვენთვის საჭირო უნგრეთის დაცვა და რუსების გარეკვა დუნაის გაღმა. მაგრამ შეტევა, რომელიც ევალებოდა ჩვენს ფრთხილ დაეწყო, მალე ჩაიშალა. შემდეგ რუსთა ჯარები თვითონ გადმოვიდნენ შეტევაზე და გაანადგურეს ჩვენი საუკეთესო დივიზიები".

1944 — წითელი არმიის ნაწილებმა გერმანელ დამპყრობლებისაგან გაათავისუფლეს ქალაქი და ციხე-სიმაგრე ქერჩი.

1936 — გაიხსნა სას. ალკკ X ყრილობა, რომელმაც დაამტკიცა კომკავშირის ახალი პროგრამა და წესდება.

1695 — გარდაიცვალა ცნობილი ფრანგი იგავთმწერალი ლაფონტენი. (დაიბადა 1621 წ.).

ლაფონტენი

ნარევი

ოკეანე მინიატურაში

ამერიკის ქალაქ სანტ-ოგასტინში (ფლორიდის შტატი), ოკეანის ნაპირას, ღია ცის ქვეშ, არის უზარმაზარი აკვარიუმი — ერთადერთი მთელს მსოფლიოში. იგი ოკეანესთან არხით არის შეერთებული. ოკეანის ფსკერზე დაგროვილა ზღვის სილა, რომელზედაც იზრდება ზღვის ბალახი, წყალმცენარე და სხვ. მცენარეულობა, შეერთებული ბრაგებთან, ნიჟარებთან, ხავსიან წყალქვეშეთა გამოქვაბულებთან — ზღვის ფსკერის ნამდვილ სურათს ქმნის.

პირობები ზღვის წყლით სავსე აუზებში მოთავსებულია მრავალი ჯიშის თევზი, ცხოველები, ოლიგოქეტები, წყლის მწერები და ოკეანის სხვა ბინადრები. წყალსატევებში საკვებს არ აძლევენ. დიდი თევზები ნადირობენ თავის პატარა თევზებზე, რომლებიც ცდილობენ თავის შეფარებას ნაპრალებში ან ქვების ქვეშ. მარჯვე პატარა თევზები მწერებით და მცენარეულობით იკვებებიან.

აუზების შიგნით კედლებს რამდენიმე ასეული ფანჯარა აქვს, რომელთა საშუალებით შეიძლება თვალყური ადევნოთ ცხოვრებას მინიატურულ ოკეანეში. ფანჯრები სხვადასხვა დონეზეა განლაგებული. მაგ წარმოიდგინეთ, აუზის ფსკერის დათვალიერებაც კი არის შესაძლებელი: ფსკერს აქვს ფანჯრებიანი შეერილები.

სამეცნიერო-საგანმანათლებლო თემაზე

არის თუ არა სიცოცხლე პლანეტებზე?*

(გაგრძელება)

სიმძიმის ძალა მარსის ზედაპირზე 2-ჯერ ნაკლებია, ვიდრე დედამიწაზე. მარსის ზედაპირზე მოხვედრილი ადამიანი დაიწყებდა ხტუნვას ორჯერ უფრო მაღლა და შორს, ხოლო 25 კილომეტრის გავლის შემდეგ ისე დაიღლებოდა, როგორც დედამიწაზე ორსაათიანი სეირნობის დროს. მიმზიდველობის ძალა მარსზე საკმაოდ დიდია, რომ შეინარჩუნოს ატმოსფერო, მართალია, უფრო ძლიერ გათხელებულია იგი, ვიდრე დედამიწასა და ვენერაზე.

მარსის ზედაპირი ნარინჯის ფერისა და შეიარაღებული თვალით წითელი გვეჩვენება: ამიტომ ძველად მას სისხლიანი „ომის ღმერთის" სახელს უწოდებდნენ.

ჯერ კიდევ სამასი წლის წინათ ჰოლანდიელმა მეცნიერმა გიუგენსმა პლანეტა მარსის პოლუსებთან შეამჩნია ელვარე თეთრი ლაქები. შემდგომ დამტკიცებულ იქნა, რომ ამ ლაქების ოდენობა იცვლებოდა იმისდა მიხედვით, თუ წლის რა დრო იყო. როცა მარსზე ზამთარი იწყება, თეთრი ლაქა პოლუსთან დიდდება; ზაფხულობით იგი მცირდება, შემოდგომაზე ხანდახან კიდეც გაქრება ხოლმე. მეცნიერებმა დაასკვნეს, რომ თეთრი ლაქები თოვლის ან ყინულის ფენაა, რომელიც ზამთრობით რჩება პლანეტის პოლარულ ნაწილებში. უცნაურად გვეჩვენება მხოლოდ მისი ცნობა ზაფხულის განმავლობაში, მარსი ხომ მზისაგან 1½-ჯერ უფრო შორსაა, ვიდრე დედამიწა და ზაფხულიც იქ ცივია. ამჟამად, რომ მარსზე წყალი გაცილებით ნაკლებია, ვიდრე დედამიწაზე, ამიტომ პოლუსებზე თოვლისა და ყინულის ფენის სისქე უფრო ნაკლებია, ვიდრე ჩვენთან. ცხადია, რომ მარსზე ჰაერი ძლიერ მშრალია, და ნალექიც ძალზე იშვიათია. ამიტომ მისი ატმოსფერო ძლიერ გამჭვირვალეა, იგი თითქმის მოკლებულია ღრუბლებს.

მარსის შესწავლის ისტორია — ეს არის არა მარტო შესანიშნავ აღმოჩენათა, არამედ მრავალი შეცდომათა ისტორიაც. ტელესკოპით თვალთვალისას უკეთეს შემთხვევაში პლანეტა ისე მოჩანს როგორც, მაგალითად, 25 სანტიმეტრ მანძილზე ოცკაპეიკიანი ფული. მეთვალთვალის წინ არის მხოლოდ პატარა მოწითალო-ყვითელი რკალი რთული, გაურკვეველი ნახატით.

ამ პაწაწინა ნარინჯისფერ ზედაპირზე, გარდა თეთრი პოლარული ლაქებისა, მოსჩანან უსწორ-მასწორო მუქი ლაქები, რომლებიც წინათ ზღვა ეგონათ. შემდგომ დამტკიცებულ იქნა, რომ მარსზე არ არის არც დიდი ზღვები და არც ოკეანეები. მუქი ლაქები თავიანთ ელფერს იცვლიან. წლის დროის მიხედვით: ზაფხულობით ისინი მუქია, მათ გადაჰკრავთ მომწვანო ელფერი, ზამთრობით იღებენ წაბლის ფერს. გარდა მუქი ლაქებისა, მეთვალთვალეებმა შეამჩნიეს გრძელი, ვიწრო და პირდაპირი ზოლები, რომლებსაც პირობით უწოდეს „არხები".

მარსზე ჩვენს მიერ შემჩნეულის ასახსნელად ზემოთმოხსენებულმა ასტრონომმა ლოუელმა მოიფიქრა შემდეგი თეორია, რომელიც თავის დროზე ძლიერ პოპულარული იყო, მაგრამ შემდეგ მეცნიერებამ უარყო იგი. ლოუელი ამტკიცებდა, რომ მარსის ნარინჯისფერი ზედაპირი ქვიშიანი და უნაყოფო უდაბნოა, ისეთივე, როგორიცაა აფრიკის საჰარა. მარსზე წყალი ძლიერ ცოტაა, იგი უმთავრესად პოლუსებთანაა. როგორც კი თბილი დრო დადგება, თოვლი და ყინული დნება. მთელს პლანეტაზე ამ წყლის განაწილების მიზნით მარსის გონიერმა მცხოვრებლებმა შექმნეს გრანდიოზული სარწყავი სისტემა. მაგრამ არხებს, რომლების სიგანეც უმნიშვნელოა, ჩვენ ვერ ვხედავთ. ხაზებს, რომლებსაც ჩვენ ვხედავთ, მცენარეულობის ფართო ზოლებია; ზაფხულობით მცენარეულობა ცოცხლდება სარწყავი არხების ნაპირებზე. ზამთრობით მუქი ზოლები ნაკლებშესამჩნევია ან სრულებით ქრებიან, ლოუელის აზრით ეს იმას ნიშნავს, რომ მცენარეთა მწვანე ფოთლები სცვივიან ან ჭკნებიან.

თავის თეორიის დასადასტურებლად ლოუელი სწერდა, რომ ასეთივე სურათი შეიძლება შეამჩნიოთ დედამიწაზედაც, რა თქმა უნდა, ვენერაზე ან მარსზე მყოფ მეთვალთვალეს არ შეეძლო დაენახა, მაგალითად, მდინარე ნილოსი. მაგრამ იგი ტელესკოპში დაინახავდა ამ მდინარით მორწყულ ნაყოფიერი მიწის მუქ ზოლს უდაბნოს ყვითელ ფონზე; იგი დაინახავდა თუ როგორ იცვლის ფერს ეს ზოლი წლის სხვადასხვა დროს, თუ როგორ მუქდება ნილოსის წყალდიდობის შემდეგ და როგორ ნათლდება მის შემდეგ.

ასეთია მოკლედ ეს თეორია, რომელიც თავის დროზე ფართოდ იყო ცნობილი.

მაგრამ ახლა საეჭვო არ არის, რომ მთელი ეს სურათი მიეწერება მხოლოდ-ამხოლოდ მისი ავტორის მოსაზრებას, იგი ყოველგვარ მეცნიერულ საფუძველს მოკლებულია.

(გაგრძელება იქნება)

* გაგრძელება, დასაწყისი იხ. №№ 41, 43

პ/მგ. რედაქტორი ი. ლავრუხინი

პ/მგ. რედაქტორის მოადგილე ვ. დარასელი